

Beleidsdocument 'Veilige wijkgemeente'

**Een handleiding voor introductie van gedragscode, aanvragen VOG en
aanstellen vertrouwenspersonen**

Inhoud

1.	Inhoud	2
2.	Aanleiding tot dit beleidsdocument	3
3.	Inleiding en begripsbepaling	5
3.1	Kader	5
3.2	Een 'veilige' gemeente.	6
4.	Werkwijze.....	8
4.1	Hoofdpijnen werkwijze.....	8
4.2	Bewustwording.....	8
4.3	Het onderschrijven van een gedragscode.....	8
4.4	Een VOG voor predikanten, ambtsdragers, jeugdleiders etc.....	9
4.5	Het aanstellen van vertrouwenspersonen	10
4.5.1	De rol van de vertrouwenspersoon.....	10
4.5.2	Aanstellingsproces vertrouwenspersoon	11
5.	Tot besluit.....	12
6.	Bijlage 1: Profielschets vertrouwenspersoon.....	13
7.	Bijlage 2: Taken van de vertrouwenspersoon	14
8.	Bijlage 3: Meldprotocol grensoverschrijdend gedrag	15
9.	Bijlage 4: Routekaart melding grensoverschrijdend gedrag	17
10.	Bijlage 5: Routekaart aanvragen VOG	18
11.	Bijlage 6: De gedragscode	20
13.	Bijlage 7: Training voor interne vertrouwenspersonen vanuit de PKN.....	22
14.	Bijlage 8: Draaiboek voor groepsgesprek 'Veilige Gemeente'	23

1. Aanleiding tot dit beleidsdocument

Dikwijls begint het onschuldig, met een hand op de schouder of een knuffel, en is voor slachtoffers eerst helemaal niet duidelijk dat er iets wringt. Soms hebben mensen pas na jaren het gevoel dat er iets niet klopt. 'Ik was depressief, ik was kwetsbaar, ik had behoefte aan genegenheid en de dominee/ouderling/diaken/pastoraal werker/leider van bijv. de tienerclub gaf die',

Op 15 november 2019 heeft de Generale Synode (GS) van de Protestantse Kerk Nederland (PKN) besloten dat er een regeling komt, die inhoudt dat predikanten en kerkelijk werkers, verbonden aan een gemeente, alsmede vrijwilligers/ambtsdragers die met kwetsbare mensen werken of leidinggevende taken hebben, verplicht een verklaring omtrent gedrag (VOG) moeten overleggen.

Daarnaast worden kerkelijke gemeenten verplicht tot aanstelling van gekwalificeerde vertrouwenspersonen per gemeente of per ring van gemeenten.

Dit besluit en deze visie is onder andere gestoeld op 2 uitgangspunten:

- seksueel misbruik zien we als onrecht tegenover de medemens;
- de kerk dient onomwonden te kiezen voor slachtoffers van seksueel misbruik.

Waar hebben we het over? Het gaat om seksueel misbruik in een pastorale relatie. Dat wil zeggen misbruik van macht of vertrouwen door een predikant, een kerkelijk functionaris of een kerkelijke vrijwilliger ten opzichte van een gemeentelid, in de vorm van daadwerkelijke seksuele handelingen, seksuele toespelingen of uitnodigingen tot seksueel contact dan wel ander intimiderend gedrag, meestal onder druk van geheimhouding. Bij het meldpunt Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties (SMPR), waar de Protestantse Kerk Nederland bij is aangesloten, komen jaarlijks tientallen meldingen binnen. Te denken valt aan intimiderend, seksueel getint gedrag van een pastorale bezoeker naar een gemeentelid, een jeugdleider die grensoverschrijdende berichten appt naar een tiener, een diaken die een diaconaal cliënt onder druk zet, een ambtsdrager of predikant die een seksuele relatie met een gemeentelid aangaat (www.stadsdominee.nl)

Of, zoals artikel 15 van de generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak het verwoordt: "Misbruik van macht en vertrouwen door degene die in een ambt of een dienst staat, een kerkelijke functie vervult of kerkelijke bevoegdheden uitoefent, in een pastorale relatie of in een relatie die betrokkene uit hoofde van dit ambt, deze dienst, functie of bevoegdheden onderhoudt, in de vorm van seksuele handelingen of toespelingen op of uitnodigingen tot seksueel contact dan wel van ander intimiderend gedrag, alles al dan niet onder druk van geheimhouding".

In de synode is verder besloten kerkelijke gemeenten te gaan stimuleren plaatselijk beleid over veilig omgaan met elkaar te formuleren. In dat beleid moet worden opgenomen:

- het hanteren van een gedragscode;
- het aanstellen van gekwalificeerde vertrouwenspersonen per gemeente of per ring van gemeenten;
- een VOG vragen aan predikanten en kerkelijk werkers, verbonden aan een gemeente, en aan vrijwilligers/ambtsdragers die met kwetsbare mensen werken of leidinggevende taken hebben.

De kerkenraad van de protestantse wijkgemeente Camminghaburen committeert zich aan het besluit van de Generale Synode en heeft opdracht gegeven tot het schrijven van een beleidsdocument om te komen tot uitvoering van dit besluit.

2. Inleiding en begripsbepaling

2.1 Kader

We willen er in een kerk met haar gemeente liever niet aan denken. Toch gebeurt het ook in de kerk. Statistisch gezien kan het ook in onze wijkgemeente voorkomen. We kunnen en mogen onze ogen daar niet voor sluiten.

Volgens het CBS zijn er jaarlijks 100.000 slachtoffers van aanranding, verkrachting en/of misbruik. Hiervan is 90% vrouw en 10% man. Wordt fysieke seksuele intimidatie zoals ongewenste aanrakingen meegeteld, dan ligt het aantal slachtoffers nog veel hoger. 3% van de bevolking van 16 jaar en ouder (470 duizend personen) zei in de afgelopen 12 maanden slachtoffer te zijn geweest van enige vorm van fysiek seksueel geweld.

Wanneer ook de slachtoffers van niet-fysiek seksueel geweld (van staren tot online seksueel misbruik) mee geteld worden, dan gaat het jaarlijks om maar liefst 1,6 miljoen personen (van 16 jaar en ouder), ofwel 11% van de bevolking.

Gevolgen van seksueel grensoverschrijdend gedrag zijn sowieso heel ingrijpend; je fysieke en mentale integriteit wordt aangetast. Je vertrouwen in de mens wordt ernstig geschaad. Daarnaast, en dat maakt het verschil met niet-kerkelijke situaties van seksueel misbruik groot, kunnen er nog andere zaken een rol gaan spelen; thema's als schuld, vergeving, positie/aanzien van de pastoraal werker in de kerk, Godsbeeld, standvastigheid van je geloof en vertrouwen in God maken de situatie nog schrijnender. De kerkgemeente is vaak ook het sociale netwerk van het slachtoffer. Slachtoffers moeten zich verhouden tot alle uitgesproken en onuitgesproken gedachten en beelden van gemeenteleden. Ze kunnen het gevoel hebben dat ze zich niet meer kunnen vertonen. En in de gemeente heerst wellicht de neiging om 'de schade te beperken', alles liefst onder de pet te houden of minstens klein te houden. Maar waar de dader is, kan het slachtoffer niet zijn. Is de dader in het centrum van de gemeente (predikant, ouderling), dan schuift het slachtoffer naar de marge. Daardoor ervaren slachtoffers vaak eenzaamheid, onbarmhartigheid en uitsluiting uit de gemeente. Dit naast de pijn van het seksueel misbruik.

Overigens kan het initiatief van het seksuele misbruik of grensoverschrijdende gedrag ook bij het gemeentelid liggen. Dat resulteert in dezelfde gevolgen voor het slachtoffer, maar deze is dan in dit geval de predikant/ouderling/diaken/jeugdleader.

De gemeente waar het slachtoffer aan verbonden is kan, zo leert de ervaring, gelukkig ook veel steun geven.

2.2 Een 'veilige' gemeente.

Zoals gezegd; het lijkt zo vanzelfsprekend. In een gemeente van de Protestantse Kerk voel je je veilig. Leden behandelen elkaar met respect. Mensen met speciale taken en opdrachten maken geen gebruik van hun machtspositie ten koste van anderen. Kinderen en jongeren kunnen ongestoord meedoen. Helaas gaat dat niet altijd en overal op. Ongewenste intimiteiten en situaties van misbruik kunnen ook in de Protestantse Kerk voor komen. Een veilige gemeente is, in deze context, het ideaal. Er vindt geen misbruik van een machtsrelatie plaats. Niemand voelt zich in een (pastorale)relatie bang, unheimisch, ongemakkelijk, of gespannen. Iedereen voelt zich er veilig. Je veilig voelen binnen de kerkelijke gemeente betekent echter niet dat het niet voorkomt. 100% garantie hierop is er nooit, ook niet met een deugdelijk beleid rondom dit onderwerp. We hebben immers niet overal invloed op. We kunnen dan ook beter spreken van 'zo veilig mogelijk'.

Als er wel sprake is (geweest) van misbruik is het erg belangrijk dat we voor deze slachtoffers een open oog en oor hebben. Zij willen in de meeste situaties gehoord, gezien en erkend (en geholpen) worden. Dat kunnen bieden is ook onderdeel van 'een veilige gemeente' zijn.

Citaten die in deze context gebruikt worden zijn:

- Onbevangen kunnen zijn.
- Gelijkwaardigheid.
- Het beste met je voor hebben.
- Een goed vangnet en controle netwerk hebben om misstanden te voorkomen.
- Je er veilig en geborgen voelen.
- Waar vertrouwen de basis is en de sociale controle ervoor zorgt dat dit niet geschaad wordt.
- Geen fysieke, psychische of financiële schade toebrengen aan een ander.
- Vertrouwen hebben in elkaar en wanneer er toch "iets" gebeurt moet je bij iemand terecht kunnen.
- Geen pestgedrag onder kinderen.
- Leiding van kinderactiviteiten moeten geen verkeerde bedoelingen met kinderen hebben.
- Dat de grondrechten van elk individu gewaarborgd zijn.
- Afwezigheid van respectloos gedrag, discriminatie t.a.v. culturele minderheden en LHBTI.
- De 10 Geboden.
- Open oog en luisterend oor voor elkaar.
- Je mag zijn wie je bent, waar je vrijuit kunt spreken en er geen machtsverhoudingen bestaan.
- Een gemeente waar je beschermd wordt en niet bang hoeft te zijn.
- Je mag zijn wie je bent, je bent geliefd en gewenst.
- Er is ruimte om vervelende en ongewenste zaken aan te kaarten.

Breder dan de Generale Synode in principe voorschrijft, zal het in de praktijk voorkomen dat als mensen weten dat er vertrouwenspersonen in de gemeente zijn, deze ook geconsulteerd zullen worden naar aanleiding van andere vormen van (machts)misbruik of mishandeling. De kerkenraad wil binnen het beleid rondom 'veilig gemeente zijn' ook oog hebben voor andere vormen die gevoelens van onveiligheid raken. We denken hierbij aan pesten, huiselijk geweld, discriminatie op grond van bijvoorbeeld handicap, huidskleur of seksuele geaardheid en financiële uitbuiting. De aan te stellen vertrouwenspersonen zouden ook zorg kunnen dragen voor actuele aandacht rondom deze zaken, al zal de nadruk liggen op seksueel grensoverschrijdend gedrag in pastorale relaties. Uitgangspunt is dat de vertrouwenspersonen zo veel mogelijk de professionele wegen zullen wijzen die daarvoor aangewezen en mogelijk zijn. Gaat het om bijvoorbeeld pesten of discriminatie binnen clubs in de gemeente dan kunnen de vertrouwenspersonen met de leiding van betreffende clubs meedenken over passende interventies.

De kerkenraad van de wijkgemeente Camminghaburen benadrukt dat zij ruimte wil geven aan en rekening wil houden met de kwetsbaarheid van anderen. Dat iedereen zichzelf mag zijn en zich daarbij veilig moet kunnen voelen. Met ieders grenzen moet respectvol worden omgegaan.

Vanwege de verschillende situaties van (gevoelens van) onveiligheid, wordt ervoor gekozen om een gedragscode op te stellen die recht doet aan deze diversiteit.

3. Werkwijze

3.1 Hoofdpijnen werkwijze

Om een gemeente zo veilig mogelijk te maken, kunnen er maatregelen getroffen worden.

Vier daarvan worden hieronder uitgesplitst:

- 1) Bewustwording;
- 2) Het opstellen van een gedragscode;
- 3) Een VOG voor predikanten, ambtsdragers, clubleiders etc.;
- 4) Het aanstellen van vertrouwenspersonen.

Binnen de kerkenraad zal een contactpersoon worden aangewezen die het onderwerp Veilige Gemeente in portefeuille heeft. Deze contactpersoon is het aanspreekpunt voor de vertrouwenspersonen en de VOG-coördinator.

3.2 Bewustwording

De basis voor het beleid Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) en aanstellen vertrouwenspersonen is bewustwording binnen de gemeente. Bewustwording van machtsongelijkheid onder gemeenteleden en de effecten daarvan en bewustwording dat seksueel grensoverschrijdend gedrag (ook in onze gemeente) voor kan komen. Machtsverschillen tussen groepsleiding en deelnemers in het jeugdwerk, tussen ouderling, diaken, vrijwilliger en gemeentelid. Het effect kan zijn dat iemand met meer macht grensoverschrijdend gedrag vertoont. De ander ervaart dat in eerste instantie niet als storend of wil daar geen aandacht aan besteden. Tot het gevoel van veiligheid wordt aangetast.

Bewustwording van bovenstaande draagt (voor zover dat nodig is) bij aan de bereidheid tot het overleggen van de VOG. Daarbij is het belangrijk dat de gemeente zo veel als mogelijk mee kan denken en praten over dit onderwerp. (Het gevoel van) inspraak hebben vergroot immers het commitment rondom dit onderwerp, meer dan dat beleid van bovenaf bepaald wordt.

We zullen moeten nadenken hoe we deze bewustwording op gang gaan brengen.

Doelen kunnen dan zijn:

- Erkennen dat dit grensoverschrijdend gedrag ook in de eigen gemeente kan voorkomen.
- Bewustwording bevorderen dat alle gemeenteleden recht hebben op een veilige gemeente.
- Uitvinden wat gemeenteleden onder een 'veilige gemeente' verstaan.
- Draagvlak creëren voor de in te zetten maatregelen, gedragscode en VOG.

3.3 Het onderschrijven van een gedragscode

Om voor iedereen duidelijk te maken waar de grenzen liggen bij grensoverschrijdend gedrag, is er een gedragscode opgesteld. Deze gedragscode geeft duidelijk aan wat wel en niet toelaatbaar is. Een gedragscode beschrijft niet alleen regels voor gedrag tussen vrijwilliger/ambtsdragers en gemeenteleden, maar er is ook aandacht voor gedrag tussen gemeenteleden en jeugdigen onderling. De specifieke werkgroepen zullen al naar gelang de doelgroep hier op passende wijze aandacht aan besteden. De vertrouwenspersonen kunnen hierbij meedenken over de vorm. De gedragscode

beoogt preventief te werken maar vormt ook een referentiekader als er grensoverschrijdend gedrag is opgetreden. Het is belangrijk dat deze gedragscode algemeen bekend wordt gemaakt aan de gemeente.

Van alle vrijwilligers, ambtsdragers en beroepskrachten zal verwacht worden dat zij de gedragscode onderschrijven (voor predikanten en kerkelijk werkers is een door de synode vastgestelde gedragscode, deze geldt al voor hen). Dit betreft niet alleen nieuwe vrijwilligers, ambtsdragers of beroepskrachten, maar ook de reeds bij allerlei activiteiten binnen de gemeente betrokken zijnde vrijwilligers en ambtsdragers.

In **bijlage 6** is de gedragscode opgenomen.

3.4 Een VOG voor predikanten, ambtsdragers, jeugtleider etc.

Om het risico op grensoverschrijdend gedrag te verkleinen zal voor alle kerkelijk werkers, predikanten, ambtsdragers, vrijwilligers (kom in de kring, kindernevendienst, tienerdienst, triple F) en jeugdleiders binnen de gemeente een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) worden aangevraagd. In het vervolg zal dit dan worden gedaan bij het aantreden van nieuwe vrijwilliger/ambtsdragers.

Een VOG is een verklaring waaruit blijkt dat het justitiële verleden van een persoon of rechtspersoon geen bezwaar vormt voor de functie of het doel waarvoor de VOG is aangevraagd. De terugkijktermijn voor een VOG is 4 jaar. Er zijn echter uitzonderingen. Voor zedendelicten geldt een onbeperkte terugkijktermijn. Voor jongeren tot 23 jaar geldt een terugkijktermijn van 2 jaar, behalve als er sprake is van zedendelicten of zware geweldsdelicten. Het is mogelijk dat een aanvrager wel een VOG krijgt voor de ene functie, maar niet voor de andere. Er zijn nl. diverse risicogebieden en screeningsprofielen waarop gecontroleerd kan worden. In geval van een VOG-aanvraag voor het jeugd en ouderenwerk zal het gaan om een screeningsprofiel 'personen' waarin de bescherming van kwetsbare personen, zoals kinderen, tegen machtsmisbruik, zeden- en geweldsdelicten, chantage, verdovende middelen en diefstal centraal staat.

Met de PKN realiseert de Kerkenraad zich daarbij dat een VOG geen garanties biedt dat seksueel misbruik (in de toekomst) niet voorkomt. Zeker als het gaat om pastorale (ongelijkheids)relaties zal er sprake zijn van onderrapportage in cijfers hieromtrent. Dat wil zeggen dat er lang niet altijd een klacht, melding of aangifte volgt ook al heeft er grensoverschrijdend gedrag plaatsgevonden. Een pleger/dader kan op zo'n manier toch een VOG verkrijgen. Toch wordt het vragen van een VOG ervaren als een krachtig signaal. Een signaal van *afkeuring*, een signaal van *alertheid* en gericht op het zo klein mogelijk maken van een kans op ongewenst en ongepast gedrag.

Verdere details zijn te vinden in **bijlage 5: Routekaart aanvragen VOG**

3.5 Het aanstellen van vertrouwenspersonen

Mochten ondanks de preventieve maatregelen gemeenteleden zich slachtoffer voelen dan kunnen zij zich melden bij de intern vertrouwenspersonen binnen de gemeente. Deze personen zullen worden aangesteld door de kerkenraad. Wat betreft taken en persoonlijkheid zijn er een profielschets en een taakomschrijving opgesteld op basis van de suggesties en adviezen die de PKN hierover geeft.

In **bijlage 1** staat de Profielschets vertrouwenspersoon omschreven

In **bijlage 2** staan de Taken van de vertrouwenspersoon omschreven

3.5.1 De rol van de vertrouwenspersoon

Een vertrouwenspersoon begeleidt, biedt hulp, luistert. De (impliciete) vraag van het slachtoffer/de melder moet hierbij leidend zijn. Het is bij voorkeur iemand met ervaring in hulpverlening, onderwijs, maatschappelijk werk of dienstverlening. Een vertrouwenspersoon moet neutraal zijn en toch ondersteunend naar het slachtoffer. Een vertrouwenspersoon dient onomwonden voor het belang van het slachtoffer te kiezen.

In geval van een melding zal de aan te stellen vertrouwenspersoon/personen de routekaart alsmede het meldprotocol volgen, zoals opgesteld door de PKN . In **bijlage 3** staat het meldprotocol. Een melding kan gedaan worden door een slachtoffer, een (in)directe getuige of een pleger.

Een vertrouwenspersoon heeft in principe een geheimhoudingsplicht. Een uitzondering betreft minderjarigen. Onder de 16 jaar zullen sowieso de ouders op de hoogte gesteld moeten worden. Boven de 16 jaar mag dit niet zonder toestemming van de betrokkene. Wel zal, in overleg met betrokkene, een melding bij Veilig Thuis gedaan moeten worden. Dit in het kader van de meldcode die dan van toepassing is. Binnen de kaders van geheimhouding kan aan een melder die geen slachtoffer is, teruggekoppeld worden dat er actie ondernomen is (niet welke).

De vertrouwenspersoon kan ook dienen als adviseur en sparringpartner van ambtsdragers en predikant(en) in situaties die zij in hun taak of werk tegenkomen. Te denken valt bijv. aan predikant(en) adviezen geven om in preek en liturgie rekening houden met slachtoffers van machtsmisbruik of andere misstanden (woordkeuze in gebeden, liedkeuze).

De vertrouwenspersoon brengt jaarlijks anoniem verslag uit aan predikant en kerkenraad.

Andere maatregelen rondom dit thema waarin de vertrouwenspersoon ook een rol kan spelen, (ambassadeurschap) zijn de volgende:

- Vasthouden van de aandacht voor het onderwerp: op beleidsniveau regelmatig agenderen van 'veilig jeugdwerk' en 'veilige gemeente'; wat doen we, gaat het goed en wat kan beter?
- Erop toezien dat in bijeenkomsten (gespreksgroepen, clubwerk, catechese, vieringen) zo nu en dan gebruikgemaakt wordt van activiteiten en werkvormen die bewustwording over veiligheid bij de gemeenteleden, in alle gelederen, vergroot.

3.5.2 Aanstellingsproces vertrouwenspersoon

Er zal moeten worden nagedacht over het aanstellen van vertrouwenspersonen en of deze gaan werken vanuit de wijkgemeente Camminghaburen of gezamenlijk vanuit de PKN Leeuwarden breed. Misschien één mannelijke en één vrouwelijke.

De kerkenraad zal via de gebruikelijke kanalen aan de gemeente bekend maken wie zijn aangesteld als vertrouwenspersonen. Een vertrouwenspersoon moet voor de gemeente benaderbaar zijn. Daarom zullen op de website, in de Nieuwsbrief en andere media (permanent) de namen en contactgegevens van de vertrouwenspersonen worden weergegeven.

Een vertrouwenspersoon wordt niet zoals ambtsdragers bevestigd in de gemeente, maar wel voorgesteld in de kerkdienst. Verder maakt hij/zij zich bekend door middel van een duidelijk stuk in de Nieuwsbrief.

De vertrouwenspersonen maken zich bij jongeren bekend door een bezoek aan de diverse werkgroepen of andere kerkelijke activiteiten voor de jeugd.

De vertrouwenspersonen kunnen een training volgen. **Bijlage 8** geeft het trainingskader van de PKN.

4. Tot besluit

Er is getracht een beleid te ontwerpen tot het komen van een zo veilig-mogelijke gemeente door middel van het implementeren van de vier bovenstaande beschreven hoofd-maatregelen. Deze maatregelen zijn voornamelijk preventief van aard.

Veilig gemeente zijn is een belangrijk en vanwege de huidige tijdsgeest ook actueel thema. Zoals eerder gesteld kunnen en mogen we onze ogen niet sluiten voor situaties van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag binnen pastorale relaties. We moeten hier alert op blijven. Tegelijkertijd moeten we ook waken voor te veel achterdocht. We moeten waken voor te krampachtig te werk gaan in onze roeping en ons werk als ambtsdrager, predikant of vrijwilliger in de wijkgemeente.

Een aanstelling van twee vertrouwenspersonen zorgt voor een overlegmogelijkheid. De vertrouwenspersonen kunnen voor advies altijd een beroep doen op de gemeentebegeleiders van de SMPR (Meldpunt Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties).

Bijlage 1: Profielschets vertrouwenspersoon

Kennis en vaardigheden

- Professionele gespreksvaardigheden.
- In staat tot geheimhouding.
- In staat te bepalen wanneer de grenzen van de eigen taak bereikt zijn en kunnen doorverwijzen.
- Communicatief vaardig.
- Aantoonbare kennis van de problematiek van machtsmisbruik (na volgen van scholing).
- Kennis van de sociale kaart, waaronder het kerkelijk meldpunt misbruik van de eigen gemeente, Veilig Thuis, procedure bij de politie.
- Kennis van de kerk (cultuur en structuur).

Persoonlijke kenmerken

- Integere en evenwichtige persoonlijkheid.
- Luisterende en respectvolle houding.
- Empathisch vermogen.
- Betrouwbaar.
- Onbevooroordeeld, open en neutraal.
- Inzicht in eigen handelen en reflectief.
- Kan flexibel inspelen op wisselende situaties.
- Grenzen kunnen stellen aan wat een ander mag verwachten en verwachtingen kunnen managen.
- Lid van de plaatselijke gemeente of naburige gemeente van het kerkgenootschap.

NB 1: De vertrouwenspersoon opereert in opdracht van de kerkenraad maar niet namens de kerkenraad. Zij / hij heeft een onafhankelijke positie.

Bijlage 2: Taken van de vertrouwenspersoon

Hoofdtaken van een vertrouwenspersoon:

- **Opvang en begeleiding:** De vertrouwenspersoon functioneert als eerste aanspreekpunt voor slachtoffers. In overleg en eventueel onder advisering van het Meldpunt kan de vertrouwenspersoon gedurende het traject begeleiding bieden.
- **Adviseren:** De vertrouwenspersoon adviseert het slachtoffer over een eventueel vervolgtraject.
- **Signaleren:** De vertrouwenspersoon geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de kerkenraad rondom gesignaleerde knelpunten en preventie activiteiten.
- **Informereren:** de vertrouwenspersoon heeft jaarlijks overleg met de kerkenraad en legt daarbij verantwoording af middels een jaaroverzicht.
- **Voorlichting en preventie:** de vertrouwenspersoon stimuleert de kerkenraden, pastoren en alle personen die betrokken zijn bij (jeugd)taken tot het van tijd tot tijd actueel houden van het thema veiligheid.

Wat doet een vertrouwenspersoon niet?

- Doet niet aan waarheidsvinding.
- Gaat zelf niet op onderzoek uit.
- Is niet de oplosser van het probleem.
- Is geen mediator.
- Is geen therapeut, pastorale medewerker, geen advocaat en geen onderzoeker.
- Is niet het aanspreekpunt voor 'gewone' kerkelijke conflicten.

(www.veiligekerkerk.nl)

Belangrijk voor een vertrouwenspersoon is bij volwassenen niet de regie over te nemen van het slachtoffer. Ondersteun, maar laat haar/hem zijn eigen tempo en haar/zijn eigen behoefte, om wel/geen klacht in te dienen, bepalen.

Verder zijn de volgende competenties, in het kort, van belang: In het hele proces transparant en alert handelen, zodat de doofpot geen kans krijgt. Terughoudend zijn in publiciteit/ openheid maar geruchten niet zomaar op zijn beloop laten. Ze gaan niet vanzelf over. Altijd open over de procedure zijn: "Er is een klacht binnengekomen dat iemand zich niet aan de gedragscode heeft gehouden. Die klacht wordt nu onderzocht en behandeld. Zo gauw we meer weten zullen we u/de gemeente inlichten." Noem geen namen.

Bijlage 3: Meldprotocol grensoverschrijdend gedrag

Model voor gemeenten bij meldingen over grensoverschrijdend gedrag

Algemeen

Dit model is bedoeld voor plaatselijke gemeenten van de Protestantse Kerk als onderdeel van hun beleid voor een veilige gemeente. Die gemeente kiest ervoor een veilige gemeente te zijn voor alle leden. Dat betekent dat de leden elkaar met respect behandelen en de mensen met speciale taken en opdrachten geen misbruik van hun machtspositie maken. Denk daarbij aan seksueel grensoverschrijdend gedrag, financiële malversatie, intimidatie en dreiging. De kerkenraad heeft daarvoor een beleid opgesteld, waar een meldprotocol onderdeel van is.

Het meldprotocol geeft de gemeenteleden inzicht in wat ze kunnen doen als ze zich zorgen maken over een situatie in de gemeente. Of als ze zelf een melding willen doen. Het protocol wordt onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad opgesteld en is via de communicatiemiddelen van de gemeente gemakkelijk te vinden.

Gemeenteleden kunnen bij de vertrouwenspersonen van de kerkelijke gemeente terecht met hun vragen, vermoedens en meldingen. Vertrouwenspersonen kunnen ook bij vermoedens van misbruik binnen de gemeente proactief iemand benaderen.

Allereerst biedt de vertrouwenspersoon een luisterend oor. Afhankelijk van de situatie kan de vertrouwenspersoon verwijzen, bemiddelen en bijstaan in aangiftes en bij klachtenprocedures.

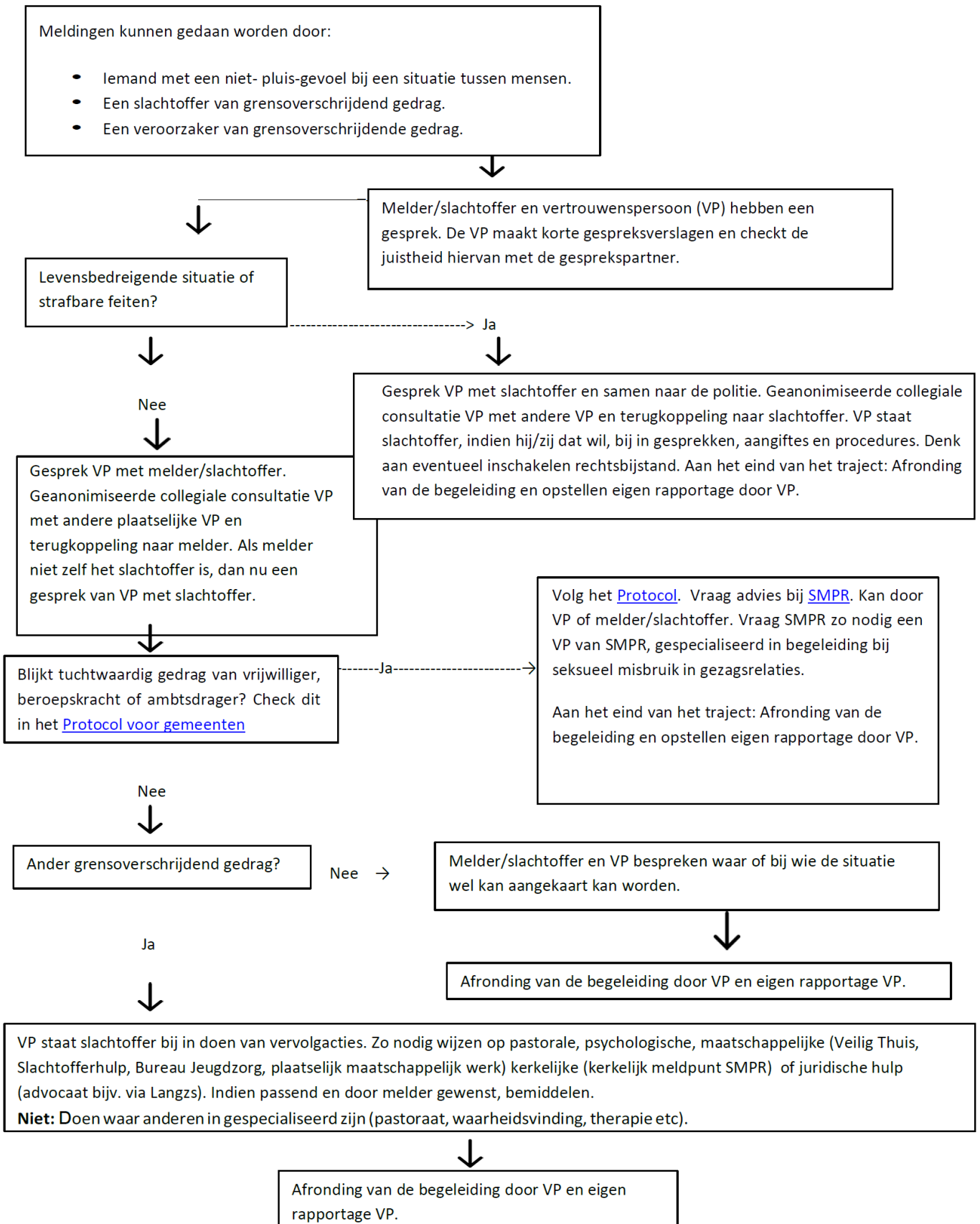
Gemeenteleden kunnen ook terecht bij het moderamen (dagelijks bestuur) van de kerkenraad (voorzitter, scribe, penningmeester, andere leden). Bijvoorbeeld als ze een klacht over iemand willen indienen en geen gebruik willen maken van de vertrouwenspersoon.

Mogelijke signalen (wees zorgvuldig, niet alles duidt op grensoverschrijdend gedrag):

- Iemand wil niet meer met een activiteit meedoen en wil niet aangeven waarom.
- Iemand wil niet meer met een persoon te maken hebben en wil niet aangeven waarom.
- Iemand krijgt erg veel aandacht van iemand met een specifieke taak in de gemeente.
- Iemand zondert zich regelmatig af met een ander gemeentelid.
- Iemand wil graag alleen de crèche of een andere kinderactiviteit leiden.
- Iemand praat vaak over onderwerpen die met seks te maken hebben.

Belangrijk is in ieder geval om naar je intuïtie te luisteren. Heb je twijfels, spreek die dan uit.

Plaatselijk meldprotocol

Bijlage 4: Routekaart melding grensoverschrijdend gedrag

Route bij meldingen

In dit schema staan negen manieren waarop meldingen bij u als plaatselijke vertrouwenspersoon terecht kunnen komen. Daaronder vindt u de acties die u moet ondernemen en daar weer onder wat SMPR daarbij voor u kan betekenen. Neem bij elke route en elke stap de tijd om te reflecteren en te overleggen.

Meldingen, klachten of signalen van seksueel misbruik kunnen op 9 manieren bij de plaatselijke vertrouwenspersoon komen: via betrokkene (1 t/m 1d) of via anderen (2 t/m 5). Zorg voor een overzicht van hulpverlenende instanties in uw omgeving waar u zo nodig naar door kunt verwijzen (sociale kaart). Denk aan Veilig Thuis, Politie afd. zedenzaken, Slachtofferhulp, Bureau Jeugdzorg, huisarts, advocaat.

Wat doet u als plaatselijke vertrouwenspersoon bij het eerste contact?

- Maak uw taakomschrijving duidelijk.
- Luister actief (erkenning geven, gevoelens, gedachten inventariseren en onderscheiden).
- Vraag naar de hulpvraag.
- Concludeer welke route aan de orde is en volg die.
- Overweeg en overleg eventueel met een collega-vertrouwenspersoon, SMPR, Veilig Thuis of de politie.

Wat biedt SMPR (www.smpr.nl)?

- Samen analyseren wat er aan de hand is
- Advies bij kiezen van de te volgen route

	1 algemeen	1 situatie a	1 situatie b	1 situatie c	1 situatie d	2	3	4	5
	Betrokkene benadert mij	Betrokkene weet nog niet wat zij of hij wil	Betrokkene wil zijn/haar verhaal doen	Betrokkene wil een melding doen	Betrokkene wil een klacht indienen	Iemand benadert mij met een signaal/verhaal	Iemand benadert mij met signalen die niet onder de definitie van seksueel misbruik vallen	Ik vang zelf signalen op	Een dader van seksueel misbruik benadert mij
Wat doe ik als vertrouwenspersoon (VP)	Actueel misbruik bij een minderjarige moet ophouden. Ik neem contact op met Veilig Thuis voor advies: 0800-2000 (gratis en 24/7 bereikbaar).	• Ik vraag betrokkene wat zij/hij nodig heeft om tot een besluit te komen. • Ik check of ik degene ben die daarin kan voorzien. • Indien nodig verwijst ik betrokkene door (sociale kaart). • Zodra betrokkene haar/zijn vraag helder heeft, ga ik de route verder.	• Ik check of betrokkene behoefte heeft aan vervolgafspraken met mij. • Ik check of betrokkene pastoraat wil ontvangen. Zo ja, ik verwijst door. • Ik check of betrokkene professionele hulp wil ontvangen. Zo ja, ik verwijst door (sociale kaart).	• Ik wijs betrokkene op de mogelijkheid de zaak bij Justitie neer te leggen en bied daarin eventueel ondersteuning. • Ik wijs betrokkene op SMPR en ondersteun eventueel betrokkene daarnaartoe. • Ik wijs betrokkene op de verantwoordelijkheid van de kerkenraad en ondersteun eventueel op de weg daarnaartoe.	• Ik wijs betrokkene op de mogelijkheid van Justitie. • Ik wijs betrokkene op het bestaan van het college voor het opzicht en ondersteun eventueel op de weg daarnaartoe. • Ik wijs betrokkene op het bestaan van SMPR en ondersteun eventueel op de weg daarnaartoe.	• Ik weeg het signaal/verhaal. • Ik check wat iemand wil bereiken door dit bij mij neer te leggen. • Indien vervolgstappen nodig lijken te zijn overleg ik met signalleider en SMPR over die stappen.	• Ik weeg het signaal. • Ik kijk waar iemand het beste (professioneel) geholpen kan worden. • Ik gebruik mijn sociale kaart. • Ik denk ook aan pastoraat en een mogelijk sociaal netwerk.	• Ik breng de signalen die ik opmerk in kaart. • Ik weeg het signaal. • Ik kijk waar iemand het beste (professioneel) geholpen kan worden. • Ik benoem (eventueel) bij betrokkene wat ik zie en hoor en stel verduidelijkingsvragen. • Ik gebruik mijn sociale kaart. • Ik denk ook aan pastoraat en een mogelijk sociaal netwerk.	• Ik vraag betrokkene wat hij/zij van mij verwacht. • Ik maak mijn verantwoordelijkheid duidelijk. • Ik kijk welke vervolgstappen nodig zijn.
Ondersteuning SMPR	Adviseert en begeleidt bij gebruik van het 'Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties'. Het protocol bevat de route voor de kerkenraad. (Zie voor het protocol www.protestantsekerk.nl/veiligegemeente > meer weten?)	• Advies bij twijfel over de te nemen vervolgstappen. • Hulp bij het vinden van goede verwijfsadressen. • Advies bij het nemen van vervolgstappen.	• Het verhaal kan aanleiding zijn voor vervolgstappen. Wil betrokkene dit niet, dan kunt u in een situatie komen waarin u mogelijk uw zwingplicht moet doorbreken. • Advies bij de weging al dan niet doorbreken van uw zwingplicht.	Achtergrondinformatie: een melding bij de politie betekent de politie op de hoogte stellen. Een aangifte is een verzoek om strafvervolgning. Bij melding aan de kerkenraad over een kerkelijke functionaris dient deze het protocol (zie 1 algemeen) te volgen. De klachtenregelingen vindt u in de kerkorde, ordinantie 10, art. 6-12.	Het college voor het opzicht is bedoeld voor situaties waar een kerkelijke functionaris bij betrokken is. Een klacht over een vrijwilliger behandelt de kerkenraad zelf na advies van het college voor het opzicht, zie ordinantie 10, art. 7 lid 1.	• Advies bij het wegen van het signaal/verhaal. • Advies bij twijfel over de te nemen vervolgstappen. • Informatie over het nemen van vervolgstappen.	• Advies bij het wegen van het signaal en het al dan niet zelf bespreekbaar maken hiervan. • Hulp bij het vinden van een goed verwijfsadres.	• Advies bij het wegen van het signaal en het al dan niet zelf bespreekbaar maken hiervan. • Hulp bij het vinden van een goed verwijfsadres.	Advies bij het zetten van vervolgstappen.
VP	Ik blijf regelmatig vragen naar het welzijn van betrokkene. Ik evalueer na verloop van tijd of betrokkene zich geholpen voelt en of zij/hij nog meer nodig heeft.								

Begripsbepaling

- SMPR:** meldpunt bij seksueel misbruik in kerkelijke relaties, www.smpr.nl
- Melding:** kerkenraad op de hoogte stellen van een gebeurtenis met eventueel opvolging.
- Klacht:** stappen richting officiële instanties om de gebeurtenis ter beoordeling aan te kaarten.
- Signaal:** een gebeurtenis die gesignaleerd wordt en kan duiden op een situatie die aandacht verdient.
- Let op:** je kunt in een situatie terecht komen waarin conflicterende belangen spelen en je niet weet wat te doen, je zwingplicht doorbreken of juist niet. Maak een afweging aan de hand van hoofdstuk 8 uit het 'Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met seksueel misbruik'. (Zie voor het protocol www.protestantsekerk.nl/veiligegemeente > meer weten?)

Bijlage 5: Routekaart aanvragen VOG

Voor wie is een VOG gratis en voor wie niet

Een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) is voor veel vrijwilligers in het kerkenwerk gratis aan te vragen via www.gratisvog.nl. Het gaat dan om een VOG voor vrijwilligers die werken met kwetsbare mensen (zoals pastorale vrijwilligers, diaconale vrijwilligers, jeugdwerkvrijwilligers en ouderenbezoekers) of een leidinggevende taak hebben.

Voor de beroepskrachten moet voor de aanvraag een bijdrage worden betaald. Voor vrijwilligers die *niet* met kwetsbare mensen werken of geen leidinggevende taken hebben is de aanvraag ook niet gratis. Bijvoorbeeld een penningmeester. Maar als iemand wel in aanmerking komt voor een gratis VOG en daarnaast bijvoorbeeld ook vrijwillig penningmeester is, kan in de aanvraag ook het screenen op omgaan met gelden meegenomen worden. Dan is de aanvraag wel gratis.

Wat heb je nodig om een VOG aan te vragen:

- Uw gemeente moet een preventief beleid ter voorkoming van grensoverschrijdend gedrag hebben vastgesteld en deze handhaven
- Uw gemeente moet een Kamer van Koophandel nummer hebben én toegang tot de overheid, via e-herkenning niveau 2 plus (met ingang van 1 juli 2021).
- De vrijwilliger moet beschikken over een DigiD
- De aanvraag kan gedaan worden voor vrijwilligers/ambtsdragers die met kwetsbare mensen werken of leidinggevende taken hebben

Wat is een goede werkwijze?

VOG's moeten formeel worden aangevraagd door de vrijwilligers zelf, maar dit kan centraal worden aangestuurd. Binnen de kerkenraad zal een contactpersoon aangewezen kunnen worden die het onderwerp Veilige Gemeente in portefeuille heeft. Tevens zal de kerkenraad iemand benoemen die de aanvragen coördineert. Deze coördinator krijgt van degenen die een vrijwilliger benoemen te horen dat er een VOG aangevraagd moet worden en vraagt die aan bij Justis. De vrijwilliger krijgt een link van Justis om de aanvraag verder in te vullen en geeft de VOG na ontvangst aan de VOG-coördinator. De coördinator houdt een administratie bij van de aanvragen. Het is goed af en toe stil te staan wanneer een hernieuwde aanvraag nodig zou zijn. De VOG verklaringen hoeven niet fysiek bewaard te worden (dat kan mogelijk zelfs in strijd zijn met de AVG bepalingen!).

De VOG zal om de vier jaar opnieuw worden aangevraagd, hierbij de gebruikelijke ambtstermijn binnen onze gemeente volgend.

Wat als iemand geen VOG krijgt?

Het kan zijn dat iemand geen VOG kan overhandigen. De kans is niet groot, maar wel aanwezig. Wanneer dit blijkt, zorg dan voor pastorale zorg voor deze persoon. In voorkomende situaties zal de VOG-coördinator contact opnemen met de vertegenwoordiger van de kerkenraad die dit binnen het moderamen brengt die voor verdere afwikkeling zal zorgdragen.

Aanvragen door kerkelijke administratie wordt als volgt voorgesteld:

Functie	Voordrager	Screeningsprofiel
Predikanten	Kerkenraad	8. Personen
Diakenen:	Kerkenraad	8. Personen, 2. geld
Ouderlingen:	Kerkenraad	8. Personen
Pastoraal Medewerkers:	Kerkenraad	8. Personen
Kerkrentmeesters:	Kerkenraad	8. Personen, 2. geld
Jeugdwerkgroepen:	Jeugdraad	8. Personen

Deze info komt van de website <https://www.protestantsekerk.nl/thema/veilige-gemeente/fag/#sectie-1>

Bijlage 6: De gedragscode

Gedragscode voor vrijwilligers van de protestantse wijkgemeente Camminghaburen.

Deze gedragscode is geschreven voor de kerkelijke vrijwilligers van de protestantse wijkgemeente Camminghaburen. Het uitgangspunt voor deze gedragscode is wat de Bijbel ons leert over omgang met elkaar. Respect voor de ander, integriteit, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid kenmerken deze stijl. Deze kernvoorwaarden vormen de onderliggende basis voor de gedragsregels die in deze code worden genoemd. De kerkenraad vraagt in dat kader alle kerkelijke vrijwilligers onderstaande omgangsregels na te leven en de gedragscode te onderschrijven;

1. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij/zij is en discrimineer niet. Iedereen mag zichzelf zijn en ik sluit niemand buiten. Ik stel daarbij geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
2. Ik onthoud mij van seksueel grensoverschrijdend gedrag, geef de ander geen seksueel getinte aandacht en houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft. Ik kom daarbij niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
3. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn (machts)positie.
4. Ik gebruik geen geweld, en ik bedreig de ander niet.
5. Ik doe geen mededelingen over zaken die mij vertrouwelijk ter kennis zijn gekomen aan derden. Ik moet de geheimhouding doorbreken als er gevaar of schade kan worden voorkomen, mits ik er alles aan heb gedaan om toestemming van de betrokkene te krijgen om de geheimhouding te doorbreken.
6. Ik onthoud mij van alle vormen van ongelijkwaardige behandeling, zoals pesten, kwetsende opmerkingen maken, uitlachen, roddelen, financiële uitbuiting, discriminerende, racistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen, of het hiertoe aanzetten.
7. Ik maak bewust gebruik van internet, e-mail en andere communicatiemiddelen. In het gebruik hiervan zorg ik ervoor dat de privacy van anderen wordt gewaarborgd en dat ik de grenzen van de ander respecteer en ben mij bewust van het permanente karakter van deze media.

Minderjarigen zijn een zeer kwetsbare groep. Zij zijn beïnvloedbaar en vaak onvoldoende in staat (hun) grenzen te herkennen en aan te geven. Ook de kerkenraad voelt zich verantwoordelijk om jeugdigen zoveel mogelijk tegen grensoverschrijdend gedrag te beschermen. Voor kerkelijke begeleiders die werken met jeugdigen tot 18 jaar is daarom een aanvulling op bovenstaande regels opgesteld;

8. De begeleider dringt niet verder door in het privéleven van de minderjarige dan functioneel noodzakelijk is.
9. De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van de minderjarige. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen begeleider en minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel grensoverschrijdend gedrag*. De begeleider mag de minderjarige niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel van aard ervaren zal worden.

- 10.** De begeleider heeft de plicht de minderjarige naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag en zal er actief op toezien dat de gedragscode door iedereen die bij de minderjarige is betrokken, wordt nageleefd. Indien de begeleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel grensoverschrijdend gedrag, is hij verplicht hiervan melding te maken bij de vertrouwenspersoon.

In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met de vertrouwenspersoon.

* Seksueel grensoverschrijdende gedragingen met minderjarigen zullen altijd bij politie/ justitie worden gemeld.

Deze gedragscode wordt t.z.t. vastgesteld door de kerkenraad van de protestantse wijkgemeente Camminghaburen als onderdeel van het Beleidsdocument Veilige Gemeente.

Ondergetekende heeft kennis genomen van bovenstaande gedragscode en onderschrijft deze van harte.

Naam:

Plaats:

Handtekening:

Bijlage 7: Training voor interne vertrouwenspersonen vanuit de PKN

Training IVP

Heb jij een aanstelling als vertrouwenspersoon in de kerk? Dan wordt er misschien wel veel van je verwacht. Teveel misschien? Het is mogelijk om de training Interne Vertrouwenspersoon (IVP) te volgen, lid te worden van een netwerk IVP bij jou in de buurt en de [Toerustingsdagen](#) van het Meldpunt te bezoeken.

Training

Het is belangrijk om je goed voor te bereiden op deze functie. Het Meldpunt helpt je daarbij door het geven van een training voor Interne Vertrouwenspersonen. Deze training bestaat uit vier onderdelen die elk een dagdeel duren. Bij elk onderdeel ontvang je thuiswerkopdrachten zoals het kijken van documentaires, uitwerken van cases en leesopdrachten. De eindopdracht bestaat uit het maken van een plan van aanpak.

Onderdelen van de training zijn o.a.:

- De persoon en de positie van de vertrouwenspersoon
- Seksueel misbruik: wat is het en hoe ontstaat het?
- Gespreksvaardigheden, praktische oefeningen en feed back
- Aandacht voor preventie

Hier vind je het [Programma Training Interne Vertrouwenspersoon](#). Meer informatie kan je opvragen bij Ineke van Dongen, preventiemedewerker via info@meldpuntmisbruik.nl of 06-2005 44 52.

Aanvullende informatie

Kosten voor de training zijn: € 300,- per deelnemer.

De training is geschikt voor vertrouwenspersonen uit alle kerkgenootschappen.

Bijlage 8: Voorstel voor opstarten gesprekken over ‘Veilige Gemeente’ in Wijkgemeente De Schakel Camminghaburen.

INLEIDING -Context schetsen

- Cijfers
- Opdracht Generale Synode (VOG en gekwalificeerde Vertrouwenspersoon) en de 2 uitgangspunten
- We denken er binnen een kerkelijke omgeving liever niet/niet snel aan; gevolgen zijn sowieso ingrijpend, maar bij pastorale relaties is het een surplus; het kan je geloofsleven, je Godsbeeld aantasten.

SHEET; WAAR HEBBEN WE HET OVER?

Ook in de tijd van de Bijbel kwam dit al voor, denk maar aan David en Batseba. Een wat recenter voorbeeld is de Veenendaalse dominee die een getrouwd gemeentelid zwanger had gemaakt. Hij was eerst per direct op non actief gesteld. Vervolgens werd er een formele klacht ingediend wegens ambtsmisbruik, waarop hij is geschorst voor onbepaalde tijd door het Classicaal College voor het Opzicht voor Noord-Holland en Utrecht, een kerkelijk tuchtcollege.

➔ **Vraag: wat zou dit doen met een gemeente?**

OPDRACHT A) Opdracht: Welke associaties heeft u met het concept “Een veilige gemeente”?

Schrijf dit op een Post-it en plak het op de muur/ de flapover. Plenaire terugkoppeling en een definitie van “ Veilige gemeente maken”.

TERUGKOPPELING

-Een veilige gemeente is het ideaal, 100% garantie heb je nooit. We kunnen wel streven naar een zo veilig mogelijke gemeente.

-Als er wel sprake is (geweest) van een vorm van misbruik, huiselijk geweld of iets dergelijks is het erg belangrijk dat we voor deze slachtoffers een open oog en oor hebben. Zij willen in de meeste situaties gehoord, gezien en erkend (en geholpen) worden. Dat kunnen bieden is ook onderdeel van “een veilige gemeente” zijn.

OPDRACHT B): Steek een rode, groene of geen kaart omhoog bij elk van de onderstaande situaties. Wat vindt u daarvan?

rood = misbruik, groen= geen misbruik, geen = twijfel

casus1: Een ouderling uit uw gemeente (man, getrouwd) heeft een goed pastoraal contact met een vrouw uit uw gemeente die net gescheiden is en een moeilijke tijd doormaakt. Ze krijgen een intieme relatie.

casus 2: Een predikant uit uw gemeente (vrouw, single) heeft een goed pastoraal contact met een man uit haar gemeente (single) die een moeilijke tijd doormaakt. Ze krijgen een intieme relatie.

casus 3: Een jeugdwerker van de tienerclub, 38 jaar, getrouwd, slaat zijn armen om een meisje van 16 heen als zij hem huilend vertelt over de vele ruzies met haar ouders thuis en biedt haar aan dat ze hem altijd mag bellen.

Eventueel nog 1 of 2 casussen over pesten/roddelen/discriminatie

OPDRACHT C) Iedereen neemt in stilte een minuut of vijf de tijd om individueel onderstaande vragen te beantwoorden. Bespreek ze vervolgens met elkaar.

Marijke: "Ik had mijn man verloren en was behoorlijk van slag. Ouderling A. kwam vaak langs en ik had goede gesprekken met hem. Maar hij werd steeds vrijpostiger. Hij kwam op onverwachte momenten, liep binnen door de achterdeur en omarmde me bij het afscheid. Ik vond het raar maar ook wel fijn. Bovendien, hij is getrouwd. Vorige week kwam hij weer onaangekondigd en begon me te zoenen en aan me te zitten. Ik wist niet wat me overkwam. Kwam het door mij, heb ik een verwachting gewekt? Ik schaamde me dood en durfde niet meer naar de kerk te gaan. Dat zat me toch niet lekker. Op een dag heb ik al mijn moed bij elkaar geraapt en heb een afspraak met de predikant gemaakt. Hortend en stotend deelde ik iets van mijn verhaal. De predikant luisterde. Vervolgens zei hij dat ik er zelf ook wel een aandeel in had. Dat ik hem niet heb tegengehouden. De predikant snapte er niks van: het is zo'n goede ouderling, die weet echt wel wat hij wel en niet kan doen. Hij vond dat de ouderling en ik het samen moesten oplossen. Toen ik buiten stond was ik bang en in de war. Ik wist het allemaal niet meer. Ik ga nooit meer naar de kerk!" (Bron: Esther Veerman estherveerman.wordpress.com)

SHEET

1. Als we ons proberen te verplaatsen in Marijke, hoe zal zij zich mogelijk gevoeld hebben toen de predikant zei dat de ouderling en zij het zelf moesten oplossen?
2. Als we ons proberen te verplaatsen in de predikant, hoe zal hij zich gevoeld hebben toen hij het verhaal van Marijke hoorde?
3. En hoe zou hij zich gevoeld hebben toen hij de ouderling daarna een keer tegenkwam?
4. Wat had Marijke nodig gehad om zich gehoord te voelen? Welke houding, woorden, gedrag of iets anders van de predikant waren passender geweest?
5. Wat had de predikant zelf nodig gehad om meer adequaat te reageren?

Kort evalueren?

Hoe nu op weg naar een (zo veilig mogelijke) gemeente? 3 manieren

1) UITLEG VOG (Sheet)

Een VOG is een verklaring waaruit blijkt dat het justitiële verleden van een persoon of rechtspersoon geen bezwaar vormt voor de functie of het doel waarvoor de VOG is aangevraagd. De terugkijktermijn voor een VOG is 4 jaar. Er zijn echter uitzonderingen. Voor zedendelicten geldt een

onbeperkte terugkijktermijn. Voor jongeren tot 23 jaar geldt een terugkijktermijn van 2 jaar, behalve als er sprake is van zedendelicten of zware geweldsdelicten. Het is mogelijk dat een aanvrager wel een VOG krijgt voor de ene functie, maar niet voor de andere.

OPDRACHT D) Opdracht stellingen:

- Een VOG is onzin, we zijn allemaal christenen, die doen zoiets niet.
- Als ik een VOG moet overleggen dan stop ik met jeugdwerk/ambtswerk, ik zie het als een motie van wantrouwen.
- We kunnen het niet maken om een VOG te vragen van mensen; we mogen allang blij zijn dat we aan vrijwilligers kunnen komen.

2) UITLEG VERTROUWENSPERSOON (sheet)

Een vertrouwenspersoon begeleidt, biedt hulp, luistert. De (impliciete) vraag van het slachtoffer/ de melder moet hierbij leidend zijn.

Do's en don'ts bespreken.

Maar ook: Ambassadeur van Veilig Gemeente zijn.

D.W.Z.:

- Zorgen dat het in clubs en kringen etc. geagendeerd wordt
- Met de predikant om de tafel hoe zoiets in een preek of gebed aan de orde gesteld kan worden.
-

3) Instellen gedragscode en omgangsregels

Wat vindt u daarvan?

Zou u deze ondertekenen?

Wie moeten deze nog meer ondertekenen?

Mist u hierin zaken?

Tot slot: discussiepunten

- 1) Hoe moet een vertrouwenspersoon geworven worden?
- 2) Moet een vertrouwenspersoon bevestigd worden?
- 4) Moeten we ons ook richten op andere vormen van onveiligheid binnen een gemeente bv discriminatie, financieel misbruik, pesten (en daarmee dus verder gaan dan het initiële plan van de GS?)